

**Міністерство культури та стратегічних комунікацій України
Харківська державна академія культури
Кафедра психології, педагогіки та філології**

ПРОГРАМА
та навчально-методичні матеріали з дисципліни

ІНОЗЕМНА МОВА В НАУКОВІЙ КОМУНІКАЦІЇ

Освітньо-наукова програма підготовки докторів філософії

за науковими спеціальностями

025 Музичне мистецтво

029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа

034 Культурологія

третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

Харків, 2024

УДК 81'243(073)

I-67

Друкується за рішенням науково-методичної ради ХДАК
(протокол № 1 від 31.08.2024 р.)

Рецензенти:

Білик О.М., проректор з науково-педагогічної роботи та міжнародних зв'язків,
доктор педагогічних наук, доцент

Мархайчук Н.В., декан факультету аудіовізуального мистецтва, кандидат
мистецтвознавства, доцент

Укладач:

Борисова Аліна Олексіївна, доцент, кандидат психологічних наук. доцент кафедри психології,
педагогіки та філології

I-67

Іноземна мова в науковій комунікації : програма та навч.-метод. матеріали з дисципліни для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, спец. 025 «Музичне мистецтво», 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа», 034 «Культурологія» / М-во культури та стратег. комунікацій України, Харків. держ. акад. культури, Ф-т культурології та соц. комунікацій, Каф. психології, педагогіки та філології ; [уклад. Борисова А.О.]. — Харків : ХДАК, 2024. — 18 с.

Навчальний курс «Іноземна мова (англійська) в науковій комунікації» призначений для підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня освіти за науковими спеціальностями 025 «Музичне мистецтво», 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа», 034 «Культурологія».

Зміст курсу спрямований на ознайомлення з особливостями функціонування та вживання іноземної (англійської) мови в академічному (науковому) контексті, опанування такого рівня знань, навичок і вмінь, який може забезпечити необхідну для фахівця комунікативну спроможність у сфері наукової комунікації в усній та письмовій формах.

УДК 81'243(073)

© Харківська державна академія культури, 2024 р.
© Борисова А.О., 2024 р.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 9	Галузь знань 02 Культура і мистецтво	Обов'язкова	
	Напрямок підготовки 034 «Культурологія» 025 «Музичне мистецтво» 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»		
Індивідуальне науково-дослідне завдання <i>Презентація наукових проєктів</i>	Спеціальність (освітня програма): 034 «Культурологія» 025 «Музичне мистецтво» 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин - 270		1-й	
	Семестр		
		1-й	2-й
		135	135
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 6	Ступінь: доктор філософії PhD	2 год.	2 год.
		Практичні, семінарські	
		43 год.	43 год.
		Лабораторні	
		0 год.	0 год.
		Самостійна робота	
		90 год.	90 год.
		Індивідуальні завдання: год.	
Вид контролю: залік (1-й сем.), іспит (2-й сем.)			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання — аудиторних/самостійна 1:2

У сучасних умовах глобалізації і виходу України в єдиний освітній, культурний та інформаційний простір володіння іноземними мовами, насамперед англійською, набуває особливої ваги. Англійська практично стала міжнародною мовою наукової комунікації: ділової кореспонденції, наукових та практичних конференцій, наукових публікацій, особливо в галузях бібліотечно-інформаційної справи, менеджменту, інформаційних технологій та систем. Англійська мова уможливує доступ до більшості ресурсів світової інформаційної мережі Інтернет. Тому для молодих учених володіння англійською мовою є абсолютно необхідним для успішних наукових досліджень. Природно, що курс іноземної мови в науковій комунікації є обов'язковим компонентом навчальних планів ЗВО України. Він цілком логічно вкладається у триступеневу побудову вищої освіти “бакалавр – магістр – доктор філософії”.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення дисципліни “Іноземна мова в науковій комунікації” – є опанування такого рівня знань, навичок і вмінь, який забезпечує необхідну для фахівця комунікативну спроможність у сферах наукового, професійного та ситуативного спілкування в усній та письмовій формах.

Основним **завданням** вивчення дисципліни “Іноземна мова в науковій комунікації” є формування у студентів *комунікативних компетентностей*, необхідних для здійснення наукових досліджень. Передусім, це навички, знання й уміння, потрібні для роботи з іншомовною текстовою інформацією.

Згідно до вимог освітньої програми, курс *іноземної мови в науковій комунікації* передбачає набуття наступних компетентностей:

Спеціальність 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа

- **Загальні компетентності:**

ЗК4. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК5. Здатність до формування системного наукового світогляду, професійної етики та етики застосування технологій інформаційного суспільства.

ЗК6. Здатність застосовувати теоретичні знання у практичних ситуаціях у науковій, педагогічній та управлінській діяльності.

ЗК7. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК8. Здатність проведення та презентації результатів наукових досліджень на відповідному рівні з використанням інформаційних і комунікаційних технологій в інформаційній, бібліотечній та архівній справі.

ЗК9. Здатність розробляти і управляти науковими проектами та/або складати пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності.

- **Спеціальні компетентності:**

СК3. Здатність розвивати категорійно-поняттєвий та аналітично-дослідницький апарат, виявляти й обґрунтовувати нові закономірності в інформаційній, бібліотечній та архівній справі.

СК 8. Розуміння особливостей реалізації інноваційної політики в інформаційній галузі, здатність здійснення проектної діяльності, застосування ефективних засобів модернізації функціонування бібліотек архівів та інших інформаційних установ.

СК 9. Здатність розробляти програму та виконувати складні наукові дослідження з використанням широкого кола якісних і кількісних методів та високоспеціалізованого інструментарію прикладного аналізу.

СК 10. Здатність професійно виконувати організаційно-управлінські, науково-дослідницькі, експертно-аналітичні та консультаційні функції на національному та міжнародному ринках праці.

- **Програмні результати навчання:**

РН1. Створювати передові концептуальні та методологічні знання, планувати і виконувати наукові та прикладні дослідження, реалізовувати інновації з інформаційної, бібліотечної та архівної справи і на межі галузей знань, а також формувати дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні сучасних світових досягнень з відповідного напрямку.

РН6. Розробляти і реалізовувати проекти із вдосконалення процесів створення, розповсюдження, аналітико-синтетичної обробки, акумуляції, зберігання та організації використання документованої інформації.

РН7. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, технології роботи з відкритими даними, бази даних та інформаційні системи.

РН 8. Розробляти та реалізовувати проекти, включаючи власні дослідження, що дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику щодо розв'язання значущих проблем в інформаційній, бібліотечній та архівній справі з дотриманням норм академічної та професійної етики і врахуванням соціальних, економічних та правових аспектів.

Спеціальність 034 Культурологія

- **Загальні компетентності:**

ЗК2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК3. Здатність працювати в міжнародному контексті.

- **Спеціальні компетентності:**

ФК2. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та мовами країн ЄС, глибоке розуміння наукових текстів, написаних іноземними мовами за напрямом досліджень

ФК5. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті.

ФК8. Здатність до формування системного наукового світогляду, загальнокультурного кругозору, соціальних компетентностей, необхідних для здійснення ефективної науково-педагогічної діяльності.

- **Програмні результати навчання:**

ПРН2. Вільно презентувати та обговорювати з 7 фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми культурології державною й іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях.

ПРН5. Володіти категоріальним апаратом сучасної культурології, вміти формулювати результати власних досліджень відповідно до академічних критеріїв та адаптувати їх до освітніх потреб та практичної реалізації.

ПРН9. Здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті.

Спеціальність 025 Музичне мистецтво

Загальні компетентності:

ЗК 2. Здатність до управління інформацією (уміння знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел).

ЗК 3. Здатність працювати в міжнародному контексті з використанням сучасних інформаційних та комунікаційних технологій для організації і забезпечення власної інноваційної наукової та педагогічної діяльності в підготовці наукових публікацій, звітів, ділової та особистої документації.

ЗК 4. Здатність до розуміння культури і звичаїв інших країн, до міжкультурного діалогу з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством у цілому; працювати в міжнародному середовищі, використовувати академічну українську та іноземну мови в професійній та науково-дослідницькій діяльності.

ЗК 5. Здатність спрямовувати себе для досягнення важливих наукових цілей, що зробить внесок у розвиток знань через наукові дослідження, написання грантових пропозицій.

ЗК 6. Здатність до формування системного наукового/мистецького світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору, а також правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.

ЗК 7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність), виявляти, ставити та вирішувати проблеми та приймати обґрунтовані рішення, працювати в критичних умовах, брати на себе відповідальність, бути лідером у команді; планувати та управляти науковими проектами.

- **Спеціальні (фахові) компетентності:**

СК 1. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в галузі музикознавства та дотичних до нього міждисциплінарних напрямках, зокрема культурології, і можуть бути опубліковані в провідних наукових виданнях з музикознавства.

СК 6. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти.

СК 9. Здатність аналітично мислити і практично застосовувати навички систематизації та узагальнення інформації, працювати з іншомовними науковими текстами за напрямом досліджень.

СК 11. Здатність здійснювати критичні діалоги, наукові дискусії з проблем музичного мистецтва на міжнародному рівні;

- **Програмні результати навчання:**

ПРН 4. Презентувати та обговорювати результати досліджень, наукові проблеми музичного мистецтва, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях.

ПРН 6. Вміти працювати з найрізноманітнішими джерелами, обробляти, аналізувати та систематизувати отриману інформацію.

ПРН 9. Професійно викладати дисципліни музикознавчого циклу на рівні, що відповідає отриманій освітньо-науковій кваліфікації.

ПРН 10. Проводити науково-просвітницьку діяльність у галузі музичного мистецтва.

ПРН 12. Започатковувати, планувати, реалізовувати, коригувати послідовний процес ґрунтовного музикознавчого наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт у науково-педагогічній та музично-просвітницькій сферах діяльності.

ПРН 13. Вільно спілкуватися з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань у царині музичного мистецтва, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством у цілому; використовувати академічну українську та іноземну мови в професійній музикознавчій науково-

дослідницькій, педагогічній, музично-журналістській та просвітницькій діяльності.

ПРН 14. Мати універсальні навички науковця, зокрема уміти писати грантові пропозиції, застосовувати інформаційні технології в дослідницькій діяльності, управляти науковими / мистецькими проектами.

• **Лінгвістичні компетентності:**

1. Уміння використовувати приховані інтелектуальні ресурси при вивченні іноземної мови (білінгвізм).
2. Розуміння лексико-стилістичних особливостей іншомовної наукової літератури.
3. Уміння орієнтуватися в іншомовній термінології галузі.
4. Здатність робити якісний і адекватний переклад іншомовних текстів наукового характеру з оригінальних джерел, звертаючи увагу на стиль перекладу.
5. Здатність вести цілеспрямовані пошуки потрібної інформації у великому масиві іншомовної наукової літератури.
6. Здатність здійснювати критичний науковий аналіз/синтез інформації з іншомовних джерел.
7. Знання особливостей написання англійських елементів (назва, анотація, резюме), англійських статей і тез до наукових конференцій.
8. Уміння складати англійською мовою анотації та резюме до своїх наукових статей;
9. Здатність викласти англійською мовою свою наукову позицію у рефераті, статті, тезах до конференції.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс “Іноземна мова (англійська) в науковій комунікації” являє собою самостійний модуль, що складається з 2 розділів та 12 тем, пов’язаних між собою змістовими складовими.

РОЗДІЛ I. ІНОЗЕМНА МОВА У НАУКОВОМУ ВИМІРІ.

Тема 1. Особливості функціонування англійської мови у науковому спілкуванні. Поняття стилю літературної мови: лексико-стилістичні особливості, ознаки, мовні засоби.

Тема 2. Використання мови: лексичні особливості іншомовного наукового тексту.

Тема 3. Особливості вживання іншомовних граматичних явищ у науковому тексті.

Тема 4. Відмінності іншомовних наукових текстів від україномовних.

Тема 5. Наукова стаття як жанр іншомовного академічного письма.

Тема 6. Анотація як жанр іншомовного академічного письма.

РОЗДІЛ II. ОГЛЯД ІНШОМОВНИХ НАУКОВИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЙНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ.

Тема 7. Візуальна презентація іншомовних наукових праць за темою дисертаційного дослідження.

Тема 8. Бібліографічний опис наукових джерел.

Тема 9. Доповідь іноземною мовою за темою дисертаційного дослідження.

Тема 10. Методика обробки іншомовної наукової літератури.

Тема 11. Методика складання термінологічного словника.

Тема 12. Повідомлення про стан наукового дослідження та коло наукових інтересів.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви розділів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	с	інд	с.р.		л	п	с	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
РОЗДІЛ І. ІНОЗЕМНА МОВА У НАУКОВОМУ ВИМІРІ													
Теми 1-6.	135	2	43			90							
РОЗДІЛІІ. ОГЛЯД ІНШОМОВНИХ НАУКОВИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЙНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ.													
Тема 7-12.	135	2	43			90							
Усього годин	270	4	86			180							

Теми занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		практичні	лекції
	РОЗДІЛ І. ІНОЗЕМНА МОВА У НАУКОВОМУ ВИМІРІ		
1	<i>Тема 1.</i> Особливості англійської мови у науковому спілкуванні. Поняття стилю наукової мови: лексико-граматичні та стилістичні особливості, ознаки, мовні засоби. // Peculiarities of English language functioning in scientific communication. The concept of scientific language style: lexical-grammatical and stylistic features and language means.	2	2
2	<i>Тема 2.</i> Використання мови: лексико-граматичні особливості англомовного наукового тексту. // Use of language: lexical-grammatical features of English-language scientific text.	10	
3	<i>Тема 3.</i> Особливості вживання іншомовних граматичних явищ у науковому тексті. // Peculiarities of use of other grammar phenomena in the scientific text.	14	
4	<i>Тема 4.</i> Відмінності англомовних наукових текстів від україномовних. // Differences between English-language scientific texts and Ukrainian-language ones.	2	
5	<i>Тема 5.</i> Анотація як жанр англомовного академічного письма. // An abstract as a genre of English academic writing.	8	
6	<i>Тема 6.</i> Наукова стаття як жанр англомовного академічного письма. // Scientific article as a genre of English academic writing.	7	
	Разом	43	2

Теми занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		практичні заняття	лекції
	РОЗДІЛ II. ОГЛЯД ІНШОМОВНИХ НАУКОВИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЙНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ		
1	<i>Тема 7.</i> Пошук та презентація англomовних наукових праць за темою власного наукового дослідження. // Search and presentation of English-language scientific works on the subject of dissertation research.	10	2
2	<i>Тема 8.</i> Методика обробки іншомовної наукової літератури. // Methodsofprocessingotherscientificliterature.	4	
3	<i>Тема 9.</i> Правила підготовки та презентація доповіді англійською. // PresentationofthereportinEnglish.	4	
4	<i>Тема 10.</i> Методика складання термінологічного словника. Правила використання словника UNESCOThesaurus // Methodofterminologydictionarycompilation.UNESCOThesaurus vocabulary. https://vocabularies.unesco.org/browser/thesaurus/en/index	12	
5	<i>Тема 11.</i> Методика написання наукової статті та анотації до неї англійською мовою. // MethodsofwritingascientificarticleandanannotationtoitinEnglish.	4	
6	<i>Тема 12.</i> Повідомлення про стан наукового дослідження та коло наукових інтересіванглійською мовою. // Reportsonthestatusofscientificresearchandtherangeofscientificinterests.	9	
	Разом	43	2

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	РОЗДІЛ I. ІНОЗЕМНА МОВА У НАУКОВОМУ ВИМІРІ	
1	<i>Тема 1.</i> Перегляд наукових англomовних наукових матеріалів з метою аналізу лексико-стилістичних особливостей, ознак, мовних засобів.	10
2	<i>Тема 2.</i> Визначення термінологічних одиниць в межах теми наукового дослідження.	16
3	<i>Тема 3.</i> Аналіз особливостей вживання іншомовних граматичних явищ у науковому тексті.	14
4	<i>Тема 4.</i> Відмінності англomовних наукових текстів від україномовних.	20
5	<i>Тема 5.</i> Наукова стаття як жанр англomовного академічного письма.	20
6	<i>Тема 6.</i> Анотація як жанр англomовного академічного письма.	10
	РОЗДІЛ II. ОГЛЯД ІНШОМОВНИХ НАУКОВИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЙНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ	
7	<i>Тема 7.</i> Візуальна презентація англomовних наукових праць за темою	15

	дисертаційного дослідження.	
8	Тема 8. Бібліографічний опис наукових джерел: порівняльний аналіз різних стилів оформлення.	10
9	Тема 9. Складання кліше відповідно до структури наукової доповіді англійською	10
10	Тема 10. Обробка іншомовної наукової літератури: огляд наукових статей, що належать до наукометричних баз WebofScience та SCOPUS	20
11	Тема 11. Складання термінологічного словника за темою дослідження.. Методика написання наукової статті анотації до неї англійською мовою.	15
12	Тема 12. Повідомлення (презентація) про стан наукового дослідження та коло наукових інтересів.	20
	Розділ I /РозділII	90/90
	Разом	180

Завдання для самостійної роботи

РОЗДІЛ 1.

ІНОЗЕМНА МОВА У НАУКОВОМУ ВИМІРІ

Тема 1: Перегляд наукових англомовних наукових матеріалів з метою аналізу лексико-стилістичних особливостей, ознак, мовних засобів

Завдання:

1. Оберіть наукову статтю за темою свого наукового дослідження. // Choose a scientific article on the topic of your research.
2. Проаналізуйте використані мовні засоби (лексика, стилістика, синтаксичні конструкції). // Analyze the used language tools (vocabulary, style, syntactic constructions).
3. Знайдіть і виділіть ключові лексико-стилістичні ознаки, які притаманні статті, та підготуйте звіт. // Highlight the key lexical-stylistic features that are inherent in the article, and prepare a brief report.

Тема 2: Визначення термінологічних одиниць в межах теми наукового дослідження

Завдання:

1. Опишіть тему вашого наукового дослідження та його мету й актуальність (англійською мовою). // Describe the topic of your research and its purpose and relevance (in English).
2. Опрацюйте обране вами англомовне наукове джерело, що стосується вашої теми та складіть глосарій з 15-20 термінів, що часто зустрічаються. Для кожного терміну додайте:
  - Визначення англійською мовою.
  - Український переклад.
  - Приклад вживання в реченні. //
 // Process your chosen English-language scientific source concerning your topic and make a glossary of 15-20 frequently encountered terms. For each term, add:
  - Definition in English.
  - Ukrainian translation.
  - Example of use in a sentence.
3. Проаналізуйте, які терміни повторюються у тексті найчастіше. // Analyze what terms are repeated in the text most often.

Тема 3: Аналіз особливостей вживання іншомовних граматичних явищ у науковому тексті

Завдання:

1. Продовжуйте аналіз обраної вами наукової статті та проаналізуйте використання:
  - Пасивного стану (Passive Voice).
  - Часових конструкцій (Tense forms).
  - Модальні дієслова (Modal Verbs). //

// Continue to analyze your chosen scientific article and analyze the use of:

  - Passive Voice.
  - Temporary designs (Tense forms).
  - Modal verbs.
2. Зробіть виписки прикладів кожного явища з тексту та поясніть їх вживання. // Make extracts of examples of each phenomenon from the text and explain their use.
3. Порівняйте частоту використання цих явищ із текстами українською мовою. // Compare the frequency of use of these phenomena with texts in Ukrainian.

Тема 4: Відмінності англomовних наукових текстів від україномовних

Завдання:

1. Виберіть одну англomовну та одну україномовну наукову статтю з однакової тематики (загально-культурологічна). // Choose one English and one Ukrainian-language scientific article on the same topic (general cultural).
2. Порівняйте їх структуру, стилістику, використання термінології та мовні засоби. // Compare their structure, style, use of terminology and language tools.
3. Напишіть висновки:
  - Виділіть основні відмінності.
  - Поясніть, як ці відмінності впливають на сприйняття інформації. //

// Write conclusions:
Highlight the main differences.
Explain how these differences affect the perception of information.

Тема 5: Наукова стаття як жанр англomовного академічного письма

Завдання:

1. Ознайомтеся з типовою структурою англomовної наукової статті (Abstract, Introduction, Methods, Results, Discussion, Conclusion). // Read the typical structure of an English-language scientific article (Abstract, Introduction, Methods, Results, Discussion, Conclusion).
2. Напишіть вступ (Introduction) та висновок (Conclusion) для власної уявної статті на тему вашого дослідження (це може бути ваш магістерський проєкт). // Write an Introduction and a Conclusion for your own imaginary article on your research topic (this could be your Master's project).
3. У вступі виділіть актуальність теми, цілі та методи дослідження. // In the introduction, highlight the relevance of the topic, goals and methods of research.
4. У висновку сформулюйте основні результати та їх значення. // In conclusion, formulate the main results and their meaning.

Тема 6: Анотація як жанр англomовного академічного письма

Завдання:

1. Підберіть приклади анотацій до англomовних наукових статей. // Pick up examples of annotations for English-language scientific articles.
2. Напишіть дві анотації:
  - Інформативну (informative abstract) для вашого дослідження (це може бути ваш магістерський проєкт).
  - Описову (descriptive abstract) для вашого дослідження (це може бути ваш магістерський проєкт). // Write two annotations:
    - Informative abstract for your research (this may be your master's project).
    - descriptive abstract for your research (this may be your master's project).
3. Дотримуйтеся ліміту до 250 слів для кожної анотації. // Stick to a limit of up to 250 words for each annotation.

РОЗДІЛ II.**ОГЛЯД ІНШОМОВНИХ НАУКОВИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЙНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ****Тема 7: Візуальна презентація англomовних наукових праць за темою дисертаційного дослідження****Завдання:**

1. Ознайомтеся з принципами створення академічних презентацій англійською мовою. // Learn how to create academic presentations in English.
2. Створіть презентацію (до 12 слайдів) на тему вашого дисертаційного дослідження, включаючи:
  - Вступ: актуальність і мета.
  - Методи дослідження.
  - Основні результати.
  - Висновки. //

// Create a presentation (up to 12 slides) on the topic of your dissertation research, including:

Introduction: relevance and purpose.

Methods of research.

Main results.

Conclusions.

Тема 8: Бібліографічний опис наукових джерел: порівняльний аналіз різних стилів оформлення**Завдання:**

1. Знайдіть в Інтернеті та ознайомтеся з вимогами до оформлення джерел у стилях APA, MLA, Chicago та IEEE. // Find online and learn about source design requirements in APA, MLA, Chicago, and IEEE styles.
2. Проведіть порівняльний аналіз, виділивши основні відмінності у форматуванні. // Perform a comparative analysis, highlighting the main differences in formatting.
3. Створіть бібліографічний опис 5 наукових джерел за кожним із стилем APA. // Create a bibliographic description of 5 scientific sources for each of the APA styles.

Тема 9: Складання кліше відповідно до структури наукової доповіді англійською**Завдання:**

1. Знайдіть в Інтернеті та ознайомтесь зі зразками наукових доповідей англійською мовою. // Find on the Internet and get acquainted with samples of scientific reports in English.
2. Складіть список кліше (готових фраз) для кожної частини доповіді:
  - Вступ (Introduction).
  - Методи дослідження (Methodology).
  - Результати (Results).
  - Обговорення (Discussion).
  - Висновки (Conclusion). //
 // Make a list of clichés (ready-made phrases) for each part of the report:
  - Introduction.
  - Methods of research (Methodology).
  - Results.
  - Discussion.
  - Conclusions.
3. Напишіть короткий текст наукової доповіді (до 300 слів), використовуючи знайдені вами кліше. // Write a short text of a scientific report (up to 300 words) using the clichés you found.

Тема 10: Обробка іншомовної наукової літератури: огляд наукових статей, що належать до наукометричних баз Web of Science та SCOPUS

Завдання:

1. Оберіть наукову статтю з Web of Science або SCOPUS, яка відповідає темі вашого дослідження. // Choose a scientific article from Web of Science or SCOPUS that fits your research topic.
2. Проведіть аналіз статті за такими критеріями:
  - Структура статті.
  - Основні ідеї.
  - Методи дослідження.
  - Отримані результати. //
 // Analyze the article according to the following criteria:
  - Structure of the article.
  - Basic ideas.
  - Methods of research.
  - Results obtained.
3. Напишіть коротенький огляд. // Write a short review.

Тема 11: Складання термінологічного словника за темою дослідження. Методика написання наукової статті анотації до неї англійською мовою

Завдання:

1. Складіть термінологічний словник (30+ термінів) на основі англійськомовних джерел за темою вашого дослідження. Для кожного терміну зазначте:
  - Визначення англійською мовою.
  - Переклад українською мовою.
  - Приклад вживання у науковому тексті. //
 // Make a terminology dictionary (30 + terms) based on English-language sources on the topic of your research. For each term, specify:

Definition in English.

Translation into Ukrainian.

An example of use in a scientific text.

2. Створіть анотацію (150-250 слів) до статті, враховуючи вимоги до інформативної анотації.
// Create an annotation (150-250 words) for the article, taking into account the requirements for an informative annotation.

Тема 12: Повідомлення (презентація) про стан наукового дослідження та коло наукових інтересів

Завдання:

1. Підготуйте текст та презентацію повідомлення (5-7 хвилин на 5-7 слайдів) англійською мовою, у якому висвітліть:
  - Тему і мету вашого наукового дослідження.
  - Актуальність та новизну роботи.
  - Методи та можливі результати.
  - Ваші наукові інтереси та їх зв'язок із темою дослідження. //

// Prepare the text and presentation of the message (5-7 minutes in 5-7 slides) in English, in which highlight:

The theme and purpose of your research.
Relevance and novelty of the work.
Methods and possible results.
Your research interests and their relationship to the research topic.
2. Підготуйтеся до доповіді в аудиторії. // Prepare for the report in the classroom.

4. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Методи навчання

Система методів проблемно-розвиваючого викладання, пояснювально-ілюстративний, частково-пошуковий, імітаційне навчання (використання ігрових методів); контекстне навчання (інтеграція різних видів діяльності здобувачів: навчальної, наукової, практичної; створення умов, максимально наближених до реальних).

Лекції, лекції-візуалізації, інтерактивні лекції, практичні заняття з поясненням теорії та виконанням евристичних практичних завдань, розвиваюче навчання із застосуванням діалогічного методу, ділові ігри (відтворення комунікативних професійних ситуацій, пошук способів розв'язання складних комунікативних ситуацій за допомогою набору етикетних формул, оформлювання ділової фахової документації), роз'яснення та інструкції до практичних завдань, мозковий штурм; евристичні бесіди; контекстне навчання; робота в Інтернеті, самостійна робота, написання рефератів, метод проектів; case-study. На практичних заняттях застосовуються метод дискусії, метод розгорнутої бесіди, метод розв'язання проблемних ситуацій, метод самоконтролю. Також одним з найбільш ефективних шляхів формування комунікативної компетенції засобом активізації навчання є метод рольових та ділових ігор, який дозволяє безпосередньо включити процес навчання іноземним мовам до моделі майбутньої наукової діяльності аспірантів; письмове опитування; диспут на тему або обговорювання питань з поданої тематики у формі діалогічного спілкування учасників; дискусійні слухання, де висловлюються різноманітні точки зору малих груп з питання, яке було подане на індивідуальне чи самостійне опрацювання; кейси – моделювання реальних ситуацій, засоби їх вирішення; «мозкова атака» –

завдання-експромт для вирішення на місці; рецензування відповіді як вид усної мови – визначення критеріїв оцінювання публічного виступу.

Методи інтерпретації іншомовних наукових текстів. – Елементи проблемних (свідомо-комунікативних) методик. — Принципи онлайн-пошуків релевантної інформації. – Методики міжмовного компаративного аналізу.

Форми контролю

Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку (1-й семестр) та екзамену (2-й семестр).
Поточні форми контролю:

- а) опитування під час практичних занять;
  - б) лексико-граматичне тестування;
  - в) оцінювання домашніх завдань.
  - г) проведення підсумкових контрольних робіт на практичних заняттях;
2. Підсумковий контроль:
- а) залік;
  - б) проведення іспиту з курсу.

Розподіл балів, які отримують студенти

Види діяльності	Форма звітності	Бали
1	Створення власного термінологічного словника	0–10
2	Поточний контроль та бонуси	0–10/–10
3	Співбесіда за результатами прочитаної іншомовної наукової літератури (що належать до наукометричних баз даних WebofScience та Scopus)	0–20
ЗАЛІК	Заліковий тест: UseofEnglish (за результатами семестрової роботи)	0–30
ІСПИТ	Виступ з доповіддю та презентацією за темою власного наукового дослідження. Написання анотації до наукової статті або тез на наукову конференцію.	0–20
Всього балів		100

Розподіл балів, які отримують студенти

Розділ 1						Розділ 2						Іспит	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12		
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	0-40	100

Шкала орієнтовного нарахування балів за основні форми навчальної діяльності:

Робота на практичних заняттях - максимально 20 балів (за 12 тем);

Самостійна робота - максимально 40 балів (за 12 тем);

Підсумковий контроль (залік/іспит) – від 20 до 40 балів максимально.

- Можлива кількість балів, набраних до підсумкової форми контролю: 60 балів.

Залік — від 60 до 100 балів

Іспит — від 20 до 40 балів

Всього 100 балів.

Критерії оцінювання

Бали		Критерії оцінювання
0–40		
A	36–40	<p>Здобувач в повному обсязі опанував матеріалом за темами, що вивчалися. Вміє письмово оформлювати повідомлення за заданою темою, вживає широкий спектр лексики та термінології за вивченими темами, розуміє правила та поняття, якими безпомилково користується, надає додаткові матеріали та приклади за темами. Демонструє високий рівень розуміння автентичних іншомовних текстів і матеріалів. Під час контрольних заходів демонструє безпомилкове виконання тестових завдань (виконано на 90-100 %) та вільне усне мовлення за заданою тематикою.</p>
B	32–35	<p>Здобувач практично в повному обсязі опанував матеріалом за темами, що вивчалися. Вміє письмово оформлювати повідомлення за заданою темою, вживає достатній спектр лексики та термінології за вивченими темами, розуміє правила та поняття, якими може користуватися практично без помилок, надає додаткові приклади за темами. Демонструє середній рівень розуміння автентичних англomовних текстів і матеріалів.</p> <p>Під час контрольних заходів демонструє виконання тестових завдань майже без помилок (виконано на 80-89%) та усне мовлення за заданою тематикою з незначними лексико-стилістичними та граматичними помилками.</p>
C	22–31	<p>Здобувач в значному обсязі опанував матеріалом за темами, що вивчалися. Демонструє достатній рівень розуміння засвоєного матеріалу. Вміє складати та письмово оформлювати повідомлення за заданою темою, але не завжди доречно вживає термінологічні одиниці, знає правила та поняття, але не завжди їх розуміє, користується ними з певними помилками, не може самостійно надавати додаткові приклади за темою. Демонструє достатній рівень розуміння автентичних іншомовних текстів і матеріалів.</p> <p>Під час контрольних заходів демонструє виконання тестових завдань із значними помилками (кількість вірних відповідей 65-79%.) та усне мовлення за заданою тематикою зі значними лексико-стилістичними та граматичними помилками та\або в недостатньому обсязі.</p>
D	10–21	<p>Здобувач не в повному обсязі опанував матеріал теми. Демонструє низький рівень розуміння матеріалу. Не вміє письмово оформлювати повідомлення відповідно до цілі та завдання; не завжди відповідно вживає термінологічні одиниці та загальну лексику; правилами та поняттями користується із значними помилками; не може самостійно надавати додаткові приклади за темою.</p> <p>Демонструє недостатній рівень розуміння автентичних іншомовних текстів та інших матеріалів.</p> <p>Під час контрольних заходів демонструє виконання тестових завдань із значними помилками (кількість вірних відповідей 60-65%) та усне мовлення за заданою тематикою із значними лексико-стилістичними та граматичними помилками та в недостатньому обсязі.</p>
E	1–9	<p>Здобувач в недостатньому обсязі опанував матеріал теми, виконана робота має багато значних недоліків. Наявні значні проблеми з розумінням тексту, низький рівень усного мовлення, рівень вірно виконаних завдань</p>

		під час контрольних заходів нижче 60 %.
	0	Пропуск заліку / іспиту
Усього: 100 балів		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Методичне забезпечення

Комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни (силабус, посібники, програма та навчально-методичні матеріали), іншомовні онлайн матеріали за тематикою дисертаційних досліджень здобувачів.

5. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Гончар О. В. English for Specific and Scientific Purposes: методичні рекомендації для здобувачів ОНСВО Доктор філософії (1 курсу). Харків : ХДАК, 2020. 36 с.
2. A Practical Guide to Academic Writing for International Students. Routledge Taylor & Francis Group, 88 p.
3. Marion Grussendorf. English for Presentations. Oxford University Press, 2011. 80 p.
4. Armer, Tamzen. Cambridge English for Scientists. Cambridge: Cambridge University Press, 2011. 128 p.
5. Шейко В. М., Кушнарєнко Н. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підручник для студентів вищих навчальних закладів. Київ : Знання, 2006. 307 с.

Додаткові джерела інформації

6. Virginia Evans & Jenny Dooley. New Round Up 5. Pearson Education (Longman), 2016. 384 p.
7. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / Наук. ред. д. пед. н. проф. С. Ю. Ніколаєва. Київ : Ленвіт, 2003. 273 с.
8. Murphy R. English Grammar in Use / R. Murphy. Cambridge: Cambridge University Press, 2007. 392 p.
9. Жук Л. Я., Ємельянова Є. С., Ільєнко О. Л. Academic and Professional Communication. Харків : Міськдрук, 2011. 268 с.

Інтернет-ресурси

10. Internet English Home. Oxford University Press. Internet English by Christina Gitsaki and Richard P. Taylor ... Welcome to the Internet English website ... — www.oup.com/elt/internet.english
11. Пошукова система Google — <http://www.google.com>
12. Особливості написання анотації англійською мовою. — www.confesp.fl.kpi.ua/node/1150
13. Поради до написання **анотації** наукової статті англійською мовою. — lib.chdu.edu.ua/pdf/poradu_english.pdf
14. Професійна іноземна лексика. — nmetau.edu.ua/file/profesiyna_inozemna_leksika.doc -
15. Abstract Project Uniwersytetu Jagiellońskiego. — www.abstract.jcj.uj.edu.pl
16. Introduction and the research justification — esource.unisa.edu.au/mod/resource/view.php?id=777
17. When do people write abstracts? (<http://www.ece.cmu.edu/~koopman/essays/abstract.html>)

Інформаційні ресурси

18. Бібліотека Харківської державної академії культури
19. Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка
20. Професійні платформи (ResearchGate - <https://www.researchgate.net/>, Academia.edu - <https://www.academia.edu/>) для пошуку та обговорення наукових публікацій.
21. Онлайн-словники (Cambridge Dictionary - <https://dictionary.cambridge.org/>, Oxford Learner's Dictionaries - <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/>) та глосарії наукових термінів: **Science.org – Glossary**: <https://www.science.org/content/article/science-glossary> та **NASA – Scientific Terms Glossary**: <https://www.nasa.gov/centers/glenn/environmental/scigloss.html>.
22. Сильові рекомендації (APA, MLA), загальні стандарти для академічного письма (Purdue Online Writing Lab):
  - **APA Style**: <https://apastyle.apa.org/>
  - **MLA Style**: <https://style.mla.org/>
  - **Purdue Online Writing Lab**: <https://owl.purdue.edu/>

Навчальне видання

**ІНОЗЕМНА МОВА
В НАУКОВІЙ КОМУНІКАЦІЇ**
програма та навчально-методичні матеріали

за науковими спеціальностями
025 Музичне мистецтво
029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа
034 Культурологія

третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

Розробник:

Доцент кафедри психології, педагогіки
та філології

Аліна Борисова

Видається в авторській редакції

Підписано до друку 31.08.2024 р. Формат 60x84/16.

Гарнітура «Times». Папір для мн. ап.

Ум. друк. арк. __. Обл.-вид. арк. __.

Адреса редакції і видавця:
ХДАК, Україна, 61057, м. Харків, Бурсацький узвіз, 4

тел. (057) 731-27-83. e-mail: rvv2000k@ukr.net.
Свідоцтво про держреєстрацію ДК №3274 від 04.09.2008 р.